Edukacja obywatelska: plan roku i teczka działań

Komplet do planowania przedmiotu w liceum i technikum · zakres podstawowy, rozporządzenie Ministra Edukacji z 6 marca 2025 r. (Dz.U. 2025 poz. 382)

W środku: podstawa programowa na jednej stronie, plan roku z działami i czasem na działania oraz projekt, lista osiemnastu działań obywatelskich z polami do odhaczenia, rejestr klasy, karta portfolio ucznia, karta projektu grupowego i strona dla nauczyciela.

Jak korzystać

1. Wydrukuj stronę 2 i powieś ją w pokoju nauczycielskim: to cała podstawa w skrócie.

2. Wypełnij plan roku (strona 3) według godzin w swojej szkole. Liczby w tabeli to propozycja, nie wymóg rozporządzenia.

3. Co miesiąc odhaczaj działania w rejestrze klasy (strona 5). Uczeń potrzebuje co najmniej czterech działań i jednego projektu w całym cyklu.

4. Każdy uczeń prowadzi kartę portfolio (strona 6), a grupa kartę projektu (strona 7).

Godziny w ramowych planach nauczania

Liceum ogólnokształcące: 2 godziny tygodniowo w klasie II i 1 w klasie III. Technikum: po 1 godzinie w klasach II, III i IV. Sprawdź plan swojej szkoły, bo rozkład godzin może się różnić.

Zasady korzystania z materiałów: link w stopce każdej strony.

Podstawa programowa na jednej stronie

Trzy równoważne elementy

1) wiedza i umiejętności z siedmiu działów, 2) co najmniej cztery praktyczne działania obywatelskie, 3) grupowy projekt edukacyjny (badawczy lub społeczny) w grupach 3–5 osób.

Sześć celów kształcenia

Rozumienie sfery publicznej · rozumienie i poszanowanie zasad demokracji · zainteresowanie sferą publiczną i własne opinie · poszanowanie opinii innych osób · zaangażowanie obywatelskie · wpływanie na władze publiczne i interakcje państwo – obywatel.

Siedem działów i pytania wiodące

Dział	Nazwa	Pytanie wiodące
I	Ja i społeczeństwo	Co to znaczy być dobrym obywatelem / dobrą obywatelką?
II	Szkoła jako wspólnota	Jak wspólnie tworzymy szkołę?
III	Społeczność lokalna i regionalna	Jak budujemy wspólnotę lokalną i regionalną?
IV	Demokracja i prawo	Jak demokracja i Konstytucja RP chronią nasze prawa?
V	Polska – władza, świat polityki i sfera publiczna	Jak działa państwo?
VI	Polska w Europie	Jakiej Unii Europejskiej chcemy?
VII	Świat globalnych zależności	Jak my wpływamy na świat i jak świat wpływa na nas?

W każdym dziale nauczyciel realizuje wymagania podstawowe i co najmniej jedno wymaganie fakultatywne. Nauczyciel zachowuje neutralność światopoglądową i polityczną.

Plan roku

Kolumna „lekcje” to nasza propozycja dla liceum (ok. 100 lekcji w całym cyklu). Wpisz własne liczby i terminy.

Dział	Element	Lekcje (propozycja)	Termin / uwagi
I	Ja i społeczeństwo	8	
II	Szkoła jako wspólnota	8	
III	Społeczność lokalna i regionalna	9	
IV	Demokracja i prawo	12	
V	Polska – władza, świat polityki i sfera publiczna	12	
VI	Polska w Europie	8	
VII	Świat globalnych zależności	8	
	Praktyczne działania obywatelskie (min. 4 na ucznia)	12	
	Projekt grupowy (8 tygodni)	12	
	Sprawdziany, powtórki, rezerwa	9	
	Razem (propozycja dla ok. 100 lekcji)	**98**	

Kolejność, która oszczędza czas

Zacznij od działu I albo od diagnozy: uczniowie wybierają sprawę, do której wracają przez cały rok, co ułatwia projekt i działania. Wybory do samorządu (dział II) dobrze pasują na wrzesień lub październik, a symulację Sejmu (dział V) na okres po omówieniu procesu legislacyjnego.